

Lønne Hartkorn, og saa skal der holdes Auktion over dem. Men ogsaa bortset fra det Tilfælde, at Ingen vil byde paa Jorden, hvilket Tilfælde, vistnok ikke vil indtræffe, mener jeg, at man dog maa give Bestemmelse for, at Jorderne ikke bortselges for Spotpris, naar der ikke ved Auktion gjøres et passende Bud. En Bestemmelse i den Retning maa gives. Men derefter kommer der nogle Bestemmelser, som formelt ere en Bøde for det Tilfælde, at Jorderne ikke kunne sælges — og jeg vil tilføie, paa rimelige Vilkaar — overensstemmende med, hvad der staar i Begyndelsen af Paragrafen. Der skal da indtræde saa strenge Forholdsregler mod Kjøberne, at det vil komme til at gaa ud over Statskassen, i hvilken den ærede Ordfører vil have Midlerne indbragne, eller over den kirkelige Fond, hvor jeg vil have dem hen. Det kan jeg ikke finde, der er Grund til at gaa ind paa; thi det er ubilligt. Smidlertid vil en nærmere Overveielse deraf nok kunne bringe til Enighed. — Dernæst skal jeg omtale Vædringsforlaget Nr. 16, som blev motiveret af et æret Medlem her ligeoverfor (S. Holm). Jeg er enig med det ærede Medlem i hans Opfattelse heraf og anser den Motivering, han har givet af Vædringsforlaget, for sand og tilfredsstillende. Jeg har tidligere i det Lovforslag, jeg fremsatte for Rigsdagen i 1875, foreslaaet Noget, der væsentlig stemmede med, hvad der nu staar i det forelagte Lovforslag, men de Indsigelser, som ere gjorte derimod, ere berettigede. Nær for en samvittighedsfuld Præst kan den Bestemmelse, der nu findes i Lovforslaget, være en Snare, som man skal undgaa. Jeg vil derfor anbefale dette Vædringsforlag til Vedtagelse. — Saa kommer jeg til Vædringsforlaget Nr. 17, der har megen Interesse, fordi det vil virke meget tilfredsstillende, dersom det føres igjennem tillige med Loven. Det er Forslaget om Afskaffelse eller Konvertering af Præsternes Offer, samtidig med at Loven træder i Kraft, ikke blot altsaa, som man tidligere har tænkt sig, efterhaanden som Lovens Lønningsbestemmelser komme til Anvendelse paa de enkelte Præstekald, men en almindelig Konvertering strax over det Hele. Jeg anser dette for meget ønskeligt og tiltræder i saa Henseende, hvad der er udtalt af den ærede Ordfører, at den Præst vil komme til at sidde uheldigt i det, som skal oppebære Offer og Accidenser, samtidig med at disse Udgifter falde bort i alle hans Omgivelser. Det vilde være en høist uheldig Tilstand. Smidlertid vil jeg gjøre to Bemærkninger herved, den ene Bemærkning knytter sig til en Udtalelse af den ærede Ordfører, der selv sølte Tvivl om, hvorvidt 5 Aar vilde være tilstrækkeligt. Jeg har ikke været istand til at faae nogen sikker Maalestok i den Henseende; men efter det Skøn, man har i Ministeriet, ville 10 Aar snarere svare til det Rigtige end 5 Aar.

Jeg skal med Hensyn til dette Forslag endnu gjøre opmærksom paa, at de sidste Ord: „eller Godtgjørelse derfor til Skolevæsenet“ vist maa gaa ud efter Grundlovens Bestemmelse, idet det er til Skolevæsenet, ikke til noget andet kirkeligt Væsen, at Afgiften skal svares. Jeg tror ikke, det lader sig gjøre at stille det saaledes; men det er et underordnet Spørgsmaal.

Ordføreren (Berg): Jeg ønsker endnu idag at besvare nogle af de Indvendinger, der ere reiste mod det Standpunkt i Sagen, jeg som Ordfører skal forsvare. Det er en uforbeholden Udtalelse, vi hørte af den meget ærede Kirkeminister. Han staar paa Lønningsfondens Standpunkt, men iøvrigt vil han paa flere Punkter, han har nævnt, være medgjørlig og søge at imødekomme Flextallet. Den meget ærede Minister ønskede, at man vilde udtale fra vor Side det Standpunkt, hvorpaa vi befinde os. Mig forekommer dette overflødig; thi det er jo sagt baade i Lovforslaget og i vor Betænkning, og forøvrigt sagt saa ofte her i Thinget. Jeg tror, vi dele fuldstændig den ærede Ministers Opfattelse, at den nuværende Tid kræver yderligere Offer til det kirkelige Livs Fremme her i Landet paa mange Maader, hvilket altsaa ogsaa fordrer pekuniær Hjælp, dels til flere personlige Kræfter, dels til Kirkebygninger og lignende Formaal. Det nære vi ikke Tvivl om, og naar den ærede Minister mente, at han i den Henseende af og til ikke har fundet Tilværelighed hos Rigsdagen til at gaa ind paa saadanne Krav, selv hvor man dog delvis erkjendte deres Berettigelse, og deraf vilde slutte, at saa vilde det gaa paa samme Maade, naar man fik denne Sag ordnet, er denne Slutning efter min Formening urigtig. Det er meget naturligt, [at Rigsdagen betænker sig paa yderligere udover de Statsmidler, som nu anvendes til Folkekirken, at bevilge direkte af Statskassen saa til det One og saa til Andet; thi denne større Villighed vil yderligere styrke Modstanden mod den Reform, der her omhandles. Naar derimod en saadan Reform var foretagen, vilde den Velvilje, der findes for dette Diemed som for andre Samfundsmæded, være den fornødne Spore og utvivlsomt ogsaa være tilstede. Den meget ærede Minister vil have sin Fond, uagtet han erkjender, at det er Statsmidler, fordi det dog som Statsmidler specielt er folkekirkelige Midler. Der er altsaa en Nuance i Begrebet af Midlernes retlige Væsen mellem den ærede Minister og os. Det forekommer mig ikke, at den ærede Minister tidligere, før han blev Minister, har havt samme Opfatte. Den meget ærede Minister har, hvis min Fortolkning her er rigtig, tidligere staaet paa samme Standpunkt som vi. Vi betragte disse Midler som Statsmidler, som Statskassens Eiendom med samme